No. 3077 Zaterdag 5 Augustus 1939 56ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0.10

KERKVERVOLGING ACHTER EEN ROOKGORDIJN

We laten hier het tweede artikel volgen van Michael Blair. Het is werkelijk ontstellend, wat de goed beslagen schrijver te zien geeft over de pogingen der Nazis tot onchristelijking der jeugd.

Op mijn veelvuldige reizen door Duitsland vond ik gelegenheid te achterhalen, op welke manier het régime van het Derde Rijk het Katholiek onderricht tracht te verstikken. Lijken die methodes krankzinnig en onuitvoerbaar, dan bedenke men, dat onder het tegenwoordige régime alles slaagt, als het gouvernement er achter staat. En in de godsdienstkwestie is alles hierop gericht, dat het gouvernement de hele controle over de scholen in zijn macht krijgt. De zedelijkheidsproccesen waren er veel meer op berekend, de priesters als leiders der kinderen in discrediet te brengen, dan om het volk van het Mishoren terug te houden......

Godsdienstonderricht onderdrukt

Hoor wat reeds in 1935 Joseph Bauer, Directeur van Onderwijs voor München, verordende: „Voorheen was het de onderwijzers verboden, invloed uit te oefenen op de ouders. Nu is dat anders geworden. Voortaan moeten zij de gouvernementsschool aanbevelen die de school van het Derde Rijk is. Daarvoor moeten zij krachtig mee werken. Bij nalatigheid zullen zij zelf de gevolgen dragen. „Onderwijzers, die de eed van trouw hebben gezworen, zijn verplicht te gehoorzamen aan de wil van den Führer......" — Ziehier de eed die alle moderne onderwijzers in Duitsland moeten afleggen:

„Adolf Hitler, wij zweren, dat wij de Duitse jeugd zo zullen leiden, dat zij opgroeit in uwe ideologie, voor uw doel en streven, volgens de leiding door u aangewezen. Dit is u beloofd door het Duits opvoedingssysteem, van de lagere school tot de universiteit".

Priesters vervangen door Lekenonderwijzers

Toen de Staat aldus zijn onderwijzers geboeid, gekneveld en gebonden had, slaakte hij een gigantische zucht van verlichting, en op 19 November 1938 dacht de Minister van Binnenlandse Zaken en van Cultuur de tijd gekomen, om een decreet uit te vaardigen, dat erop berekend was, het Katholiek onderwijs volkomen uit te schakelen. Die bepalingen hielden in:

1o. Ieder lekenonderwijzer kan nu het werk doen, dat vroeger alleen door priesters onderricht werd. Hij behoeft niet langer een **missio canonis.**

2o Alleen die priesters mogen nog onderricht geven, die waarborgen, dat in hun godsdienstlessen niets zal geschieden in strijd met de Nationaal-Socialistische wereldbeschouwing.

3o Het onderricht moet de aanwijzingen opvolgen van het Ministerie.

4o Wanneer er in een school geen onderwijzers te vinden zijn, bereid deze voorwaarden na te komen, dan mag er geen godsdienstonderricht gegeven worden. (Ik heb sindsdien onderwijzers ontmoet die ontslagen waren, zonder dat enige reden werd opgegeven; en het is een zeker feit, dat het godsdienstonderricht is opgehouden in de scholen, waar zij vroeger gewerkt hebben.)

5o Op middelbare scholen mag alleen godsdienstonderricht gegeven worden, wanneer minstens twintig leerlingen schriftelijk daartoe een verzoek indienen.

6o Ieder godsdienstonderwijzer, die enkel godsdienstonderricht geeft, zal van af 1 Januari 1939 niet meer bezoldigd worden.

Godsdienst op de laatste plaats

Verdere instructies behelzen dat wanneer ergens godsdienstonderricht gegeven wordt, dit moet verschoven worden naar het laatste klasuur van de dag.

Hierop is een geweldige propaganda gevolgd, waarvan ik zelf getuige ben geweest. Op de lessenaar van iedere leerling lag een blaadje, dat hem ontsloeg van alle verband met de Katholieke Kerk! Bovenaan stond te lezen: „Hebt ge de Godsdienstige Broederschap al vaarwel gezegd?"

Na 7 October van het laatste jaar is die aanval nog intenser geworden, en de blaadjes waren nog heftiger. Bovenaan stond nu: „Nog is het tijd!" Achter al die propaganda lag de bedreiging, dat in het vervolg voor godsdienstonderricht extra moest betaald worden, en niet zuinig ook! Er waren zelfs sombere aanwijzingen, dat telkens voor een doopsel 50 mark moest gestort worden, wat ver boven de draagkracht is van de meeste ouders. Een van de ergste blaadjes die ik zag, met een heftige, ja hysterische aanval tegen de Jezuieten, was ondertekend: Gauverbandleiter Ehrentrant. De bedoeling van deze blaadjes, die hoe langer hoe groter en dreigender werden, was een groep vreesachtige ouders van de Kerk af te trekken.

Onverbreekbaarheid van het Huwelijk afgeschaft.

Nu zijn de autoriteiten nog een stap verder gegaan. Gedurende de afgelopen weken hebben ze de Katholieke Katechismus gecensureerd, en een nieuwe editie uitgegeven.

In die nieuwe editie zijn drie artikelen voor de Katholieke leer verdwenen:

1o. De onfeilbaarheid van den Paus:

2o. De aanspraak der Katholieke Kerk, dat zij de enige ware Kerk is.

3o. De onverbreekbaarheid van het huwelijk.

Jongens die gedwongen waren heen te gaan van zo hoogstaande scholen der Jezuieten, als b.v. Stella Matutina en Kalksburg, vertellen me, dat de onderwijzers zelf geen poging doen om hen te „pesten"; dat wordt overgelaten aan de Hitlerjugend in hun eigen klas.

Een paar staaltjes.

„Op een morgen hadden we permissie gekregen om naar de H. Mis te gaan en te communiceren. Toen we terugkwamen, was ons ontbijt gestolen. Het was natuurlijk onmogelijk het terug te krijgen, en de andere jongens dreven de spot met ons, en riepen: „Jullie hebt toch geen trek om iets anders te eten, nadat je op de Hostie hebt geknabbeld".

„Kort geleden moesten we 's avonds gaan luisteren naar de toespraak van Bürckel. Hij voer heftig uit tegen de Katholieken: maar we hadden de boodschap mee gekregen, dat als we niet applaudisseerden bij alles wat hij zei, wij er dan van zouden lusten.

„Van morgen moesten we nieuwe liederen leren. Er bestaan geen godsdienstige gezangen meer op school. De nieuwe gezangen waren spotliederen op den Paus.

Of dit: „Op mijn klas in Stella Matutina waren een stuk of vijf jongens, die van plan waren, priester te worden. Nu, na de eerste termijn in de nieuwe school, hebben ze allen hun plan laten varen."

Geheime „Suggesties"

Ik kan van deze kwestie niet afstappen zonder melding te maken van de geheime richtlijnen, aangewezen voor het onderricht der Hitlerjugend in Oostenrijk. Ze waren in het geheim opgesteld, en niet bestemd voor publicatie. Maar ze werpen een schel licht op de nieuwe mentaliteit, en laten zien, hoever die gaan kan. Daar zijn er een vijftig, maar het is voldoende er een paar naar voren te brengen.

,Het Christendom is een godsdienst alleen goed voor slaven en gekken, want „de eersten zullen de laatsten, en de laatsten de eersten zijn", en „zalig de zachtmoedigen".

„Het Christendom beschouwt Duitssers en Negers als gelijken.

„Het Nieuwe Testament is een Joodse bedriegerij wat betreft de vier evangeliën, omdat zijn leer een trouwe copie van het Indische geloof in Jischnu Christa".

„Er bestaat geen Christelijke Cultur".

„Heiligheid is bespottelijk"

„Het Christendom heeft de Duitsers bedorven, het heeft de Duitse geest dingen bijgebracht, waaraan zij tevoren nooit gedacht hadden.

„Bewijs dat Christus geen God was. B.v. „Vrouw, wat is er tussen mij en u".

„Heiligheid is bespottelijk; De heiligen hebben nooit iets tot stand gebracht. Wanneer soms een hunner leefde in vuil en slijk, zoals een varken, dan noemde ieder hem een heilige.

„De tien geboden zijn een uitstalling van de laagste instincten van het mensdom.

„De „maagd" Maria, en haar „onbevlekte" ontvangenis".

„Het Pausdom is een zwendelarij... de Pausen waren altijd het uitvaagsel der maatschappij; b.v. Aleander VI.

„De nieuwe eeuwige stad is Nürnberg. Rome heeft afgedaan."

Dit onderricht is niet bestemd voor algemene consumptie; het is berekend op de taaie magen der Hitlerjugend. Maar het getuigt wel voor de mentaliteit der Duitse jeugd.

Priesters moeten zich vermommen

Veel priesters, o.a. mijn vriend, gaan door met godsdienst te onderwijzen in private woningen. „Maar natuurlijk ga ik daar nooit heen in priesterkleren, zei hij. Ik moet dan de oude kleren aantrekken, die men voor mij bij elkaar heeft gezocht, met dit eigenaardig hoofddeksel, zodat ik er uitzie als een arbeider. Zou ik openlijk als priester daarheen gaan, dan zou ik hen in opspraak brengen, en zij zouden in moeilijkheden geraken.

Er zijn nu veel priesters in Wenen, en in Salzburg, die het Geloof onderwijzen, verkleed als arbeider, omreden als boven.

Een heel klein puntje vergeten zij: dat ze zelf gevaar lopen in de gevangenis te belanden!

Een Documentering van het Rode Spanje in de zalen van het „Russicum"

Een bolsjewistische tentoonstelling in de zalen van het Russicum (het Russische priestercollege te Rome) is geen nieuwtje.

We hebben het vorige jaar reeds geschreven over de verzameling die de intelligente en onvermoeide Pater L. Ledit S.J. aldaar had geëxposeerd van enige honderden aanplakbiljetten, manifesten, pamfletten, dag- en weekbladen, tijdschriften en wat dies meer zij, om de buitenwereld in woord en beeld uit het land zèlf te tonen, op welke geraffineerde wijze het Russische volk wordt misleid. Ditmaal gelukte het pater Ledit, door hulp van de nationale regering en van particulieren en priesters die er in slaagden op vaak levensgevaarlijke wijze het materiaal te verzamelen, een buitengewoon interessante collectie bijéén te brengen van de Russische propaganda in Spanje gedurende de droevige burgeroorlog.

Een correspondentie over deze collectie troffen wij aan in de Koerier.

Een kleine ruimte

Het is maar een kleine ruimte in het grote statige gebouw van het College op het plein voor de Basiliek van Santa Maria Maggoire, welke beschikbaar werd gesteld voor deze zeldzame expositie: de vestibule, een brede trap en een hall op de eerste verdieping. Maar het materiaal is zó overweldigend, dat men enige dagen zou kunnen doorbrengen tussen deze kranten en platen en boeken, om tenslotte tot de overtuiging te komen, dat men nog de helft niet heeft gezien. Inderdaad, hier wordt men zich eerst ten volle bewust, wat één der reclameplaten in vlammende letters proclameert: „Het gedrukte woord is als wapen gelijkwaardig aan het geweer en het kanon". De Sovjets hebben dit ten volle begrepen en ze hebben niet alleen mensen- en oorlogsmateriaal gezonden, om Spanje te bolsjewiseren, maar meer nog en vooral een propaganda gevoerd in woord en beeld, die zó duidelijk is, dat ze geen verder commentaar behoeft.

De Godlozen-Propaganda.

Bij de vorige expositie, die de bolsjewistische propaganda in Rusland zèlf betrof, was het vooral de strijd tegen God en de Kerk, die de eerste plaats innam. Het is opvallend, dat op deze tentoonstelling daarvan weinig te bespeuren is. Of de leiders van het nieuwe Rusland zich bewust waren, dat men hiermee de grote massa van dit innig-katholieke volk zou afschrikken? De godlozen-propaganda uit zich hoogstens in het verborgen, in kleine pamfletten met hatelijke, maar knapgetekende caricaturen, die op geraffineerde wijze (des te geraffineerder, omdat ze kwasi terloops is) de Kerk en Haar instellingen bespotten en honen. Hier is de hoofdschotel de strijd tegen het fascisme. „Helpt ons land redden van de invasie der Italianen!" „Weg met het Hakenkreuz uit Spanje!" „Anti-fascistisch volk, staat Uw bevrijders bij!" De Italiaanse laars, boordevol soldaten, is dwars over het Iberisch schiereiland geplant en eronder is geschreven: „Wilt gij een kolonie van Italië of een zelfstandig, onafhankelijk volk blijven?" Alleen in de propaganda in de Baskische provincies speelt de Kerk een rol: daar wordt ze zelfs „benut" voor de propaganda. Illustraties van „een begrafenis van slachtoffers van de Duitse bommen" met priesters en koorknapen; van een kerk, „vernield bij een luchtaanval der nationalen", moeten het volk doen begrijpen, dat het de nationale „opstandelingen" en hun helpers zijn, die strijden tegen haar religie en dat de Kerk aan de zijde der „rode martelaren" staat. Men kan niet anders dan toegeven, dat de Russische propagators hun werk in de puntjes verstaan!

De Pers.

Bijzonder interessant is de afdeling: dagbladpers en de speciale soldatenpers, die uit dagbladen en tijdschriften bestaat. Links en rechts vullen ze de wanden in hun overweldigende kwantiteit met hun sprekende titels „Frente Rosso", „Generacion Rossa", „El Combatiente", „Por Justicia", „Por Libertad" en het slagwoord „Paseremo" of „No Pasaran". De ereplaats is gereserveerd voor de propaganda onder de republikeinse troepen en de internationale brigades, die bij voorkeur geschiedde door tijdschriften, die de politieke commissarissen persoonlijk aan de soldaten uitdeelden. En hierbij zijn zelfs de analfabeten niet vergeten: een ware cursus voor lezen en schrijven is in vele van deze uitgaven vervat, en de eerste woorden, die de argeloze leerlingen leren spellen zijn natuurlijk Lenin en Stalin. Trotzky ontbreekt vanzelfsprekend, maar zijn plaats aan de zijde der opperste Sovjetleiders werd ingenomen door Negrin (onder zijn portret staat: „Ons uithoudingsvermogen en onze offermoed zullen ons doen zegevieren" met zijn handtekening!), del Vayo, generaal Miaja en, niet te vergeten, de beruchte Dolores Pasionaria, wier valse glimlach ons overal vervolgt. Tijdschriften zijn er evenveel als er brigades waren: 73 alle in het Spaans geschreven, behalve één, dat in het Engels uitkwam onder de bescheiden titel „News of Spain". Bijzonder rijk verzorgd was in dit opzicht de 14de Divisie, die een weekblad bezat met de titel: „Liever sterven, dan zich overgeven". De meeste soldaten van die divisie bevinden zich thans in Frankrijk, waar ze wachten op hun inlijving bij het Vreemdelingenlegioen!

Zeer interessant zijn ook de ansichtkaarten in honderden variaties, die gratis ter beschikking van de soldaten werden gesteld voor „groeten aan de familie", en die, behalve de portretten van Lenen en Stalin, (het is overigens tekenend, dat deze een véél grotere plaats innemen bij de propaganda, dan de Spaanse bolsjewistische leiders!) propaganda bevatten in velerlei vorm, om het perfide landverraad der nationalen en de belangeloze hulp van Rusland te illustreren. Zo zijn op één ervan tanks afgebeeld met het onderschrift: „De tanks van de U. R. S. S. zijn een garantie voor onze overwinning. Dat hebben de Japanse fascistische indringers aan den lijve ondervonden."

De Reclame.

Natuurlijk nemen de aanplak- en reclamebiljetten in schreeuwende kleuren ook hier een overheersende plaats in. Zo is er een moeder, die een kind op haar schoot houdt, terwijl rondom het koren omhoogwast, met eronder de woorden: „Moeders! Wij strijden voor een betere toekomst voor U en Uw kinderen. Helpt ons!" In schrijnende tegenstelling daarmee is een manifest, dat de evacuatie van Madrid propageert en waarop verschillende uitgehongerde kinderen angstig tussen de ruines zoeken naar hun moeder. Hieronder staat: „Hierom en opdat er meer voedsel zij voor de mannen, moeten de vrouwen en kinderen Madrid verlaten!" Dezelfde dubbelzinnigheid komt tot uiting in twee andere manifesten, die pater Ledit, met opzettelijke ironie, eveneens naast elkaar heeft gehangen. Op de éne een waarschuwend-opgeheven hand met het onderschrift: „Overdreven optimisme begunstigt de tegenstanders"; op het andere in zwarte letters op een vlammend rode grond „No pasaran".

Het Republikeinse Leger

Andere manifesten weer leggen er een sprekend getuigenis van af, dat het er toch binnen de grenzen van het

republikeinse leger (republikeins in naam, maar in waarheid gerecruteerd uit 53 staten) niet altijd zo zuiver uitzag, als men wel wilde. Een proclamatie, die in alle kazernes en loopgraven was opgehangen, luidt: „Alleen door voortdurende waakzaamheid van allen kan in ons leger de roof worden tegengegaan, die, zoals allen weten, met de dood wordt bestraft..." Een andere soortgelijke vermaning is een geweldige reclameplaat tegen de spionnage, waar onder een fluisterende mond en een fluisterend oor, de woorden te lezen zijn: „Miliciens! Vertelt ook niet het geringste over onze fronten, nòch aan Uw kameraden, nòch aan Uw vrouwen, nòch aan Uw kinderen!" En wat tenslotte de laatsten betreft, is ook de propaganda voor hen niet vergeten. Ontelbaar zijn de boekjes, die in een millioenen oplage gedrukt en voor weinig centesimi verkocht werden, en waarin, op kinderlijke wijze geïllustreerd, verhaaltjes en versjes zijn afgedrukt, om hen aan te moedigen, te ijveren voor het rode Spanje en Rusland en zo snel mogelijk dienst te nemen in het republikeinse leger. Ook de kleinen kunnen dapper zijn en lauweren winnen, heet het, „kom en helpt Uw grote broeders".

Behalve dit alles heeft pater Ledit op hoge boekenrekken langs de wand boeken van Sovjet-propaganda in alle talen van de wereld tentoongesteld. En vele daarvan werden eerst kortelings in Spanje gezameld.

Het spreekt vanzelf, dat deze tentoonstelling niet voor Jan en alleman geopend was. Alleen „ingewijden" mochten haar bezoeken en het plan was ook, dat zij slechts één dag (de 25ste Mei) geopend zou blijven, welke tijd echter nog met één dag verlengd werd, daar de koning en enige hoge regeringsleden de wens te kennen hadden gegeven, haar te bezoeken. Voor de geïnviteerden heeft pater Ledit, de promotor en organisator, op de dag der opening een korte lezing gehouden, die op alle aanwezigen grote indruk heeft gemaakt.

N. K.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Na de geweldige spoed, die volgens de publieke mening in de oplossing van de Nederlandse kabinetscrisis betracht moest worden, is er blijkbaar thans na de verschillende mislukkingen niet zo'n haast meer, daar het bijna reeds een week geduurd heeft voor een nieuwe formateur benoemd is.

Als het waar is, dat hieruit blijken zou, hoe moeilijk de oplossing is, dan volgt daar tevens uit, hoe onverantwoordelijk het is geweest een dergelijke crisis uit te lokken.

Waar de schuld ligt, hebben we in vorige Amigoe's wel heel duidelijk aangetoond.

In Spanje schijnt het toch met de nieuwe regering niet erg te boteren. Want niettegenstaande tegenspraken, kwam er toch weer bericht, dat er een kabinetswisseling zal plaats hebben. Queipo de Llano wil blijkbaar niet uit Spanje vertrekken en of ook de generaals, die een triumfstraat willen, hun *zin zullen krijgen?*

Voor Generaal Franco bleek het gemakkelijker te zijn het land in strijd terug te winnen, dan Spanje in vrede te bewaren.

Donderdag heeft Lord Halifax gesproken over de Japans-Engelse kwestie. De onderhandelingen willen niet vlotten en worden zeer bemoeilijkt door de anti-Engelse agitatie in Japans China. Halifax heeft de waarschuwing laten horen, dat de toestand daaronder wel eens binnen enkele weken of maanden zeer kritiek kon worden.

Ook de Engels-Frans-Russische besprekingen zijn nog niet tot een einde. De militaire missie echter zal Zaterdag naar Moskou vertrekken.

Verder lezen we van grote manoeuvres hier en daar en overal.

Behalve de Engelse, Duitse en Franse, enz. houdt Italië manoeuvres in de Middellandse Zee met zijn luchtvloot en tegen de Franse grenzen met zijn leger.

Ook Roumenië heeft zijn leger op de been, zodat wanneer de voorspelling uitkomt, wat we nog niet geloven, dat in Augustus-September een conflict zou uitbreken, Europa tot de tanden gewapend tegenover elkaar staat.

Maar moge de 25 jarige herinnering aan de wereldoorlog de Staten tot bezinning brengen.

We kunnen dit overzicht niet sluiten zonder de aandacht gevestigd te hebben op het feit, dat 25 jaren geleden de wereldoorlog begon.

In December 1919 verschenen de „Deutsche Dokumenten zum Kriegsausbruch". Het is interessant, deze officiële Duitse acten nog eens door te bladeren. Van de 857 gepubliceerde stukken handelen er 19 over Nederland of noemen het terloops.

Over de mobilisatie van Nederland bevatten de acten het volgende: Prins Lichnowsky, de Duitse gezant in Londen, meldde 's middags 27 Juli 1914 aan het ministerie van Buitenlandse Zaken te Berlijn, dat Grey meende, dat de wereldoorlog onvermijdelijk zou worden, als Oostenrijk niet wilde onderhandelen over de Servische kwestie. „Half schertsend" seinde Lichnowsky „maakte Grey de bemerking, dat men niet kon weten, welke huizen bij zulk een brand ongeschonden zouden blijven. Zelfs het kleine Nederland was al aan het mobiliseren."

In een bericht van de Generale Staf, ondertekend door v. Moltke, aan Buitenlandse Zaken op dezelfde dag ('s middags 4 uur) staat over Nederland, dat de „mobilisatie aldaar wordt voorbereid, dat de belangrijkste Maas- en IJselovergangen bezet, de forten bewapend worden en dat de levensmiddelenvoorziening klaarblijkelijk rijkelijk is. De Duitse inlichtingendienst had dus zijn neus al diep in Nederlandse aangelegenneden gestoken. Op de 31ste Juli telegrafeerde de Duitse gezant te Den Haag, dat de Koningin de mobilisatie aller strijdkrachten had bevolen. Dit bericht kwam 's avonds 10 uur te Berlijn aan en werd direct aan den Rijkskanselier voorgelegd, die het op zijn beurt den keizer voorlegde. De volgende dag werd het aan de Generale Staf, aan het ministerie van Oorlog, aan de Staf der Marine en aan het ministerie van Marine doorgestuurd. Dat was dus op de eerste Augustus. Op diezelfde dag zond de Chef van de Generale Staf wederom een bericht aan Buitenlandse Zaken over de algemene toestand. Het feit der Nederlandse mobilisatie wordt daarin vermeld en dan volgt woordelijk het volgende onzinnige bericht: „Nederland is door Engeland gedwongen de zijde der triplentente te kiezen." De politieke leiding van het *Rijk reageerde in geen enkel actestuk* op deze onware uitlating van de Generale Staf. Over de mobilisatie is dan nog alleen een telegram van den Duitsen gezant te Den Haag te vinden, waarin wordt medegedeeld, dat de mondingen van de Waal door mijnen versperd zijn.

Interessanter is, wat de acten in betrekking tot de Nederlandse neutraliteit bevatten. Uit no. 373, waarin vermeld staat, wat Bethmann Hollweg 29 Juli mondeling aan den Engelsen ambassadeur verklaarde, blijkt, dat Duitsland van plan was, de Nederlandse neutraliteit slechts onder voorwaarde te respecteren. Woordelijk toch verklaarde de kanselier: „Wij kunnen Grey de verzekering geven, dat wij de neutraliteit en integriteit van Nederland zó lang zullen respecteren, als deze door onze tegenstanders wordt gerespecteerd."

Op 27 Juli werd aan den Duitsen gezant in Brussel in gesloten couvert het verzoek van Duitsland aan België, om Duitsland gelegenheid te geven door België te trekken, toegezonden. Dit couvert mocht pas na telegrafische aanwijzing geopend worden. En daarna werd hetzelfde stuk eveneens in gesloten couvert aan den Duitsen gezant in Den Haag toegezonden, en wel per koerier. Het ultimatum aan België was eigenhandig door v. Moltke geschreven en kant en klaar aan de politieke „leiding" thuis bezorgd. Er onder had Moltke gezet: „Afschrift zenden aan de Nederlandse regering". Voorts had Moltke er nog een bijlage aan toegevoegd, die luidt: „Aan de Nederlandse Regering. De Duitse Regering heeft de eer, de Koninklijke Nederlandse Regering in kennis te stellen van een schrijven, dat van hier uit aan de Belgische Regering is gericht. Tegelijkertijd verklaart de Duitse Regering, dat in de komende oorlog de neutraliteit der Nederlanden in volle omvang door Duitsland zal worden gerespecteerd. Mochten uit het Zuidelijke gedeelte der provincie Limburg grensoverschrijdingen gemeld worden, dan moge de Nederlandse Regering er van verzekerd zijn, dat het alleen gaan kan om kleine fouten. De Duitse Regering meent de hoop uit te durven spreken, dat Nederland ten opziche van Duitsland welwillend neutraal zal blijven en daardoor de nauwe vriendschappelijke betrekkingen van beide stam- en bloedverwante landen opnieuw versterkt zullen worden." Met potlood schreef Moltke later onder deze bijlage: „Pas afzenden, nadat het antwoord van België is binnengekomen". Op 2 Augustus kreeg de Duitse gzant in Den Haag in een geheim, dringend telegram opdracht, het gesloten couvert te openen en de derde Augustus voormiddag de Nederlandse regering kennis te geven van de Duitse demarche in Brussel, die on 2 Augustus, 's avonds acht uur, had plaats gehad. Buitenlandse Zaken had de bovenbedoelde bijlage van v. Moltke geredigeerd. De woorden „in de komende oorlog, „nauwe" en „stam- en bloedverwante" werden geschrapt, eveneens de gehele passus over de mogelijkheid van grensoverschrijdingen in Limburg. De gezant kreeg opdracht, direct te telegraferen, hoe de Nederlandse regering de zaak had opgenomen. Müller, de Duitse gezant volgde zijn opdracht snel uit. Op de avond van 2 Augustus was het telegram in Den Haag aangekomen. De 3de, 's morgens om negen uur, was hij reeds bij Loudon, toen Nederlands minister van Buitenlandse Zaken. Hij ontving karig bescheid: „Minister dankte voor mededelingen zonder zich voorlopig ten opzichte mijner verklaring uit te laten." Dit was alles. 's Middags was Müller weer bij Loudon, die hem liet verklaren (deed Loudon het niet zelf?), dat „Nederland principieel zijn neutraliteit in ieder opzicht (nach jeder Richtung hin) streng zou bewaren. De Nederlandse regering vertrouwt onvoorwaardelijk er op, dat Duitsland van zijn kant op generlei wijze de Nederlandse neutraliteit zal schenden." Dit bericht werd den keizer voorgelegd, die bij de laatste woorden de kanttekening maakte: „Wollen wir nicht".

Het is wel merkwaardig, dat Duitsland de schending der Belgische neutraliteit tevoren officieel aan de Nederlandse regering mededeelde. Klaarblijkelijk had dit ten doel, Nederland een soort van gevoel van dankbaarheid te suggereren, dat het door Duitsland ongemoeid werd gelaten, dat men daaruit dus politieke munt wilde slaan. Men wordt in deze opvatting versterkt door het feit, dat de Duitse Generale Staf het eveneens nodig achtte, op 2 Augustus de Nederlandse regering er van te verwittigen, dat Duitsland de neutraliteit van Luxem*burg had geschonden, dat zijn militai*re maatregelen in dat land alléén waren genomen in het belang van het Duitse legr en der Duitse spoorwegen en geen vijandelijke daad tegen Luxemburg betekenden. Men krijgt de indruk, dat Duitsland Nederland wilde laten voelen, dat het dankbaar had te zijn, dat het aan het lot van België en Luxemburg ontsnapte en daarom héél welwillend neutraal moest zijn en blijven.

NEDERLAND.

DE KABINETSCRISIS.

Waarom slaagde Koolen niet.

Deze vraag die in de laatste weken ons nog al dikwijls is gesteld, heeft ook de aandacht gehad van de Christ. Hist. „Nederlander".

Ook dit blad stelde de vraag, waarom de heer Koolen, terwijl hij een onbeperkte opdracht had, zich alleen heeft beperkt tot het pogen een nieuw rechts Kabinet te vormen, waarvan de onmogelijkheid bij voorbaat vrijwel vaststond. Is hij daarmee niet in zijn taak tekort geschoten, vraagt het blad? En het beantwoordt deze vraag als volgt:

De ondergrond van het geschil, dat in het Kabinet is gerezen, is een zakelijk verschil van gevoelen over het te voeren beleid. Zou het dan niet juist zijn geweest, dat zakelijke verschil ten grondslag te leggen aan de pogingen tot kabinetsformatie? Zou met andere woorden niet beproefd hebben moeten worden een kabinet te vormen, dat bereid was een beleid van versterking van de defensie en bestrijding van de werkloosheid, zoals ook de Rooms-Katholieke ministers dat voorstonden, te voeren? Indien de Anti-Revolutionnairen daarvoor niet waren te vinden, had dan niet geprobeerd moeten worden of mannen van andere politieke denominatie bereid waren deze taak op zich te nemen?

Vooralsnog zien wij in het ontbreken van een poging in de richting een onverklaarbaar element in de gang van zaken. Het was volkomen logisch, dat toen dr. Colijn niet bleek te kunnen slagen, een opdracht werd gegeven aan iemand, die als exponent van de Rooms-Katholieke groep kon worden beschouwd. Maar het zou onzes inziens zeker niet onlogisch zijn geweest, wanneer, nadat deze niet bleek te k nnen slagen, omdat hij zichzelf een beperking had opgelegd, die daaraan in de weg stond, aan een derde, die niet noodzakelijk Rooms-Katholiek had behoeven te zijn, een opdracht was gegeven met de bedoeling te doen vaststellen of een beleid als door de minderheid in het Kabinet werd voorgestaan, te verwezenlijken was.

Intussen moeten wij wel aannemen, dat er dringende redenen zijn geweest een andere weg in te slaan. We hopen zeer, dat de kennis van die redenen ons volk niet te lang zal worden onthouden, omdat het daardoor aan allen, die zich mede voor het welzijn van ons volk verantwoordelijk gevoelen gemakkelijker zal worden gemaakt, de loop der dingen met vertrouwen te aanvaarden.

EMMASTAD.

AANKOMENDE PASSAGIERS.

Per m.s. „COLOMBIA" dd 6 Augustus 1939 (Van Europa).
C. F. S. Forbes & gezin, C. Gorsira, G. P. v. Moorsel en echtgenote, J. H. Mulder Drent en gezin (CSM), J. Seykens en gezin, Gezin D. de Boer (CSM), Th. Jacobs & gezin, C. N. Jurg & gezin, J. A. M. Mulder & gezin, G. J. Stolk & gezin.

Per s.s. „COTTICA" dd 6 Augustus 1939 (Vacantiereis).
J. N. Liphuyzen & echtgenote, D. H. Ferre Dussel & gezin.

Per s.s. „STUYVESANT" dd. 7 Augustus 1939 (van Suriname).
S. Bruyn van Rozenburg.

Per s.s. „BARALT" dd. 8 Augustus 1939 (Rondreis).
H. S. Broos, C. G. ter Hoeve.

Per s.s. „SOCRATES dd. 10 Augustus 1939 (Vacantiereis).
J. v.d. Velden.

Per ss. „TRAJANUS dd. 14 Augustus 1939.
J. H. den Heiden, A. C. J. H. Krul, W. A. Scholte, J. Voogt en gezin, P. van Wijk.

VERTREKKENDE PASSAGIERS.

Per s.s. „VEENDAM" dd. 3 Augustus (naar Europa).
Gezin A. v. Hoboken.

Per m.s. „CARIBIA" dd. 4 Augustus 1939 (Naar Europa).
Gezin B. Flenter, J. P. Jurrius en gezin.

Per s.s. „COTTICA" dd. 5 Augustus (naar Suriname).
C. P. Vijzelman.

Per m.s. „COLOMBIA" d.d. 7 Augustus 1939 (Vacantiereis).
G. M. Minnema en gezin, D. W. Vervoort en gezin.

Per s.s. „STUYVESANT" dd. 7 Augustus 1939 (Vacantiereis).
H. P. L. Beyerbergen v. Henegouwen & gezin, J. Smit & gezin, F. J. de Witte en echtgenote.

Per m.s. SOCRATES" dd. 10 Augustus 1939 (Naar Europa).
P. W. v.d. Endt.

Per s.s. „BOSKOOP" ca. 11 Augustus 1939 (Naar Europa).
Echtgenote A. Rienks.

CLUB PIETERMAAI No. 20

Hiermede wordt bekend gemaakt, dat op verzoek van vele bezoekers elke Zaterdagavond gelgenheid tot dansen zal zijn te beginnen a.s. Zaterdag 5 Augustus.

Danslustigen, op Uw opkomst wordt gerekend.

SPORTCLUB „ASIENTO".
Afd. Korfbal.

Zondag a.s. 6 Augustus speelt „Asiento"-B voor de tweede ronde van de 's-Gravendijk beker tegen „Van Engelen" B op het sportterrein van „Van Engelen". Voor deze wedstrijd zal het twaalftal worden samengesteld uit de volgende dames en heren.

Mej. van de Berg, Mevr. Boon, Mevr. de Blieck, Mej. v.d. Eem, Mej. Ettekoven, Mevr. v.d. Flier.
H.H. de Boef, v.d. Endt, Robbers, Nieuwkerk, Schipper, Wensink.
Reserves:
Mevr. Brepols, Mej. Baarschers.
Hr. Butselaar, Hr. Brepols.
Aanvang 4.30 n.m.
DE DAMES EN HEREN WORDEN VERZOCHT TIJDIG AANWEZIG TE WILLEN ZIJN.

De Heer en Mevr.
J. R. Arends-Arends
hebben de eer kennis te geven van de geboorte van een zoon
Roderick Gilbert.
Hospitaal San Pedro de Verona.
1 Aug. '39. Aruba.

LANDENWEDSTRIJD.

Zondag 6 Augustus a.s. te 4.30 n.m. op Mundo Nobo Curaçaos elftal — Hollands elftal.

Opstelling Hollands elftal:

van Rij
(Holl.)
Verschoor Vogel
v. Buuren de Wolf Goedhart
(Holl.) (Asiento) (Asiento)
Kroon Wijers Voets Oostlander
(Asiento) (Holl.) (Holl.) (Asiento)
Clemens
(W'stad)

Reserves: Aegenedt (W'stad), Lablans (W'stad), Mensink (Holl.), v. Bennekom (W'stad), v. Loon (Holl.).

GEVONDEN.

LUNA
Schildpad met rood schild
Rio Canario 251.

CLUB HOLL. CONTRACTARBEIDERS.

Hierdoor wordt bekend gemaakt, dat bij de geboorte van een Oranjetelg, die avond een feest zal worden gegeven in de Club op Pietermaai.

CURACAO.

SUR. KATH. KRING „ST. ALOYSIUS".

Hierbij worden de leden in kennis gesteld, dat behalve de Zondagmorgen en Donderdagavond, het clubgebouw ook op **Dinsdagavond** openstaat.

Voorts wordt men nog eraan herinnert zich klaar te houden voor de aanstaande afstandsmars.

Het Bestuur.

MISBRUIK AUTOMATISCHE TELEFOON.

Ter rectificatie van wat we in ons blad van Zaterdag daarover schreven, moeten we mededelen, dat de uitdrukking „een der lieve zoontjes" wel een slip of the pen was. De dader, zoals we later vernamen, is O.D.

O. verklaart echter dat hij slechts éénmaal heeft opgebeld en geen „gemene" Papiamentse woorden heeft gebruikt.

LUCHTGEVAAR.

Verschenen is het eerste nummer van het tijdschrift voor luchtbescherming, het officieel orgaan van de Curaçaose Vereniging voor luchtbescherming.

Het eerste nummer, gedrukt bij de drukkerij Blok, ziet er zeer verzorgd uit. De voorzitter de Hr. J. Cohen Henriquez opent het nummer.

Veel is verder overgenomen uit Nederlandse bladen en tijdschriften, maar het nummer eindigt met de mededeling, dat verschillende personen hun medewerking hebben toegezegd en daardoor zal het tweede nummer meer oorspronkelijke copie bevatten.

M.S „COLUMBIA".

Het m.s. „COLOMBIA" wordt Maandagmorgen 7 Augustus om 6 uur v.m. alhier verwacht, komende van Europa en zal Dinsdag naar St. Martha vertrekken.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Eervol ontslag aan:

C. Holstein, tijdl. hulpbacterioloog bij de Openbare Gezondheidsdienst; datum ingang: 1 September 1939.

Mevr. M. G. Sonneveld-Schreurs is eervol ontheven van het geven van onderwijs in handwerken aan de Prins Bernardschool te San Nicolas op Aruba.

Benoeming.

Mej. E. S. J. Schiff, tot onderwijzeres aan de Prins Bernardschool te San Nicolas op Aruba.

De Gouvernements-Secretaris,
Gronemeyer.

VECHTPARTIJEN.

Bij een vechtpartij op Seroe Fortuna werd de 34 jarige stoker L. zodanig geslagen met een kapmes, dat hij ter verpleging moest worden opgenomen in het hospitaal. In verband hiermede is p.v. opgemaakt tegen den 38-jarigen landbouwer M.

Bij een vechtpartij te Buena Vista werd de 31 jarige werkman C. zodanig met een fles tegen het hoofd gegooid, dat voor zijn leven wordt gevreesd. Het slachtoffer is ter verpleging overgebracht naar het hospitaal. In verband hiermede is door de Politie aangehouden en voor onderzoek in bewaring gesteld de 28 jarige werkman I.

BEDRIJFSONGEVAL.

Aan boord van het s.s. „BAARN" vond bij het lossen van ijzer een ongeval plaats waarbij de 36 jarige werkman J. een zodanige wonde opliep aan zijn linkerbovenbeen, dat hij ter verpleging moest worden opgenomen in het St. Elisabeths Hopitaal, alhier.

AANRIJDING.

Bij een botsing van een autobus tegen een lichtpaal werd de 25 jarige P. zodanig verwond, dat hij ter verpleging moest worden opgenomen in het St. Elisabethsgasthuis, alhier. De chauffeurs was zoals hij verklaarde, in slaap gevallen en tegen de paal gereden.

MICHAEL DU RIEU DOMINICAAN.

Op de 22ste April van het jaar 1742 stierf hier op Curaçao de laatste van de zeven Paters Jezuiten, die hier werkzaam waren. Van omtreeks 1700 tot 1742, het is maar een veertig jaar! Maar zo men de geschiedenis een beetje kent en weet hoe de orde der Jezuiten hier telkens tegenslag had, wordt het wel een beetje begrijpelijker, dat de Paters Jezuiten Curaçao maar opgaven.

Zo men nu het oude doopboek nabladert, vindt men, na de laatste Pater Jezuit die hier doopt, enkele lege bladzijden, in die tijd doopt misschien de koster, maar bij de datum 13 Sept. 1742 staat er in eens een zeer sierlijke handtekening in het doopboek van fr. J. Michael Du Rieu de Maisonneuve Ord. Pred. Miss. Apost. Pastor. Een Dominicaan dus, en wel een missionaris, aangesteld door de H. Stoel die zich tevens pastoor noemt.

Opvallend is het, dat men tot nu toe in geen enkel archief van de Dominicaner Orde deze Pater vermeld ziet; een naam die men toch niet zo gauw uit het oog verliest. Alleen weet men, dat in het jaar 1714 een zekere Pater Durieu zijn professie deed in het klooster van Rijssel, dat zou deze pater kunnen zijn; hij wordt ook wel Lefèbre genoemd.

Hoe het ook zij, deze Dominicaan die we hier nu ineens op Curaçao aantreffen, wordt in de gouvernementsstukken „France Pater" genoemd, wat klopt, zo hij van Rijssel afkomstig is.

Pater Durieu heeft hier hard gewerkt, in de korte tijd, dat hij hier bleef. Het laatste doopsel dat hij toediende, staat genoteerd 9 Sept. 1743.

In dat jaar diende hij een kleine 500 doopsels toe, soms tien op één dag.

De mensen uit de knoeken schijnen geregeld naar de stad te komen, om hun kinderen te laten dopen, men moet n.l. niet vergeten, dat er maar één kerkje was, het St. Anna kerkje op Otrobanda.

Men vraagt zich natuurlijk af, waarom bleef die Pater zo kort? Het is hogelijk dat zijn arbeidsterrein eigenlijk ergens anders was, b.v. op een der Franse eilanden, doch het verwondert oan wel, dat hij zich hier dan pastoor durft noemen van dit eiland, waartoe hij dan immers geen aanstelling zal gehad hebben. Er is echter een andere reden on te geven voor de kortheid van dit verblijf en wel het volgende:

Een zekere Gijsbert Roelen Cales, die zijn molen „De Vrede" genaamd had staan daar waar nu het Molenplein is, was na de dood van de laatste Pater Jezuit aangesteld tot beheerder van de kerk en de inboedel. Maar wat deeu deze mijnheer? Hij gebruikte alles voor zichzelf, ja ging zelfs zover, zeggen enkele Katholieken in een rekest aan den gouverneur, dat hij de kerk wat vertimmerde en vergrootte en er een pakhuis hield voor zijn mais en zijn branuuout. Ja, hij weigerde de Franse Pater (Du Rieu) toen hij kwam, toe te laten om er de H. Mis te lezen.

30 Oct. was dat rekest naar de gouverneur gezonden, maar het optreden van Cales had de gemoederen zo verhit, dat men op 1 Nov., het feest van Allerheiligen, daarover aan het praten in kerk en koraal, ruzie kreeg en zelfs handgemeen werd. De vrouw van Cales hoorde thuis het kabaal, maar toen zij toe kwam snellen om te zien wat men deed, liet men haar niet de koraal binnenkomen.

3 Nov. stelde de gouverneur maar gauw een paar andere beheerders aan: Anthony Slijk en Pieter Clasen. Een alles behalve interessante geschiedenis voor Pater Durieu. In Juni van het jaar daarop eist Cales nog meubels van de beheerders, die hij beweerde aan de Jezuieten geleend te hebben.

Meende Cales dat hij alles niet kon afstaan, daar er misschien nog wel een Pater Jezuiet uit Holland zou komen net als vroeger? We weten het niet.

Vreemd is het, dat hij het kerkje intussen maar tot pakhuis inrichtte!

Het is ook mogelijk dat Cales Pater Durieu niet wilde toelaten, daar hij een Fransman was. Dat ziet men in de latere geschiedenis op Curaçao wel meer.

Een wel wat te ver gevoerd nationalisme!

Misschien is deze ruzie wel de oorzaak geweest, dat Pater Durieu zo spoedig vertrok, denkend, elders kan ik wel beter werken, elders zijn de mensen meer voorkomend dan op Curaçao, waar men mij niet eens in de kerk wil toelaten.

Jammer toch, dit alles!

Heden nacht om 1 uur 9 Holl. Tijd werd het Prinselijk Gezin vermeerderd met een dochter.

DE KERKDIENSTEN BIJ PRINSESGEBOORTE.

Zondag zal te kwart voor 10 in de Kathedrale Kerk van St. Anna het pontificale Te Deum plaats vinden, waarbij door Z. H. Excell. Mgr. P. I. Verriet de autoriteiten, alsmede de leden van het feestcomité worden uitgenodigd.

In de andere Katholieke Kerken zal Zondag na de Hoogmis het Te Deum worden gezongen.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

HET BISDOM DANTZIG.

Sinds 1926 heeft Dantzig een eigen Bisschop.

Het bisdom Dantzig dankt zijn ontstaan aan de wijzigingen, die de wereldkaart na de wereldoorlog heeft ondergaan. Toen uit enkele gedeelten van de vroegere provincie Westpruisen het gebied van de vrije stad Dantzig was opgericht, stond men vrij spoedig voor de moeilijke vraag op welke wijze de kerkelijke organisatie van de meer dan honderdduizend katholieken van dit gebied zou geschieden. Tot dan toe hadden de meeste katholieken onder de jurisdictie gestaan van den bisschop van Kulm. Dertienduizend andere katholieken woonden in de toenmalige Dekenaten Mariënburg en Neuteich van Ermland. Daar het overige gedeelte van het bisdom Kulm met de bisschopszetel Pelplin bijna geheel aan Polen was gekomen, kon de kerkelijke organisatie niet onveranderd blijven. Anderzijds waren er ook moeilijkheden om het gebied van Dantzig aan te sluiten bij het bisdom Ermland. De enige uitweg was de oprichting van een Apostolische Administratuur van Dantzig, hetgeen op 24 April 1922 geschiedde. Tot Administrator werd benoemd de titulair bisschop van Canea en de vroegere bisschop van Riga, Mgr. Eduard Graaf O'Rourke, afstammeling van een oeroud Iers geslacht. De oprichting van de Administratuur was slechts een stap op de weg naar de zelfstandigheid van Dantzig op kerkelijk gebied. Op 30 December 1925 werd de Apostolische Administratuur verheven tot bisdom, onmiddellijk ondergeschikt aan de H. Stoel. Op 3 Jan. 1926 werd Graaf O'Rourke benoemd tot bisschop van Dantzig. Toen hij het vorig jaar afstand deed van deze bisschopszetel, werd hij opgevolgd door den veertigjarigen pastoor Karl Maria Splett, een geestelijke van Duitse nationaliteit, afkomstig uit een oude familie van Dantzig.

Het bisdom Dantzig omvat de Dekenaten Dantzig 1 en 2, Dantzig-Land, Neuteich en Tiegenhof. De bisschop wordt niet, zoals het geval gewoonlijk is, terzijde gestaan door een Domkapittel, maar door een Consistorie. De kathedrale kerk is de oude kloosterkerk van Olivia, een voorstad van Dantzig. Deze kerk is de oudste kerk op het gebied van de Vrije Stad en tevens een van de oudste Duitse cultuurmonumenten in het Oosten. De kerk werd gebouwd in de 13e en 14e eeuw. Tevoren reeds was Olivia een Cisterciënsers-abdij, die in 1170 werd opgericht. In 1831 werd deze abdij geseculariseerd.

Het klooster heeft een wereldhistorische betekenis, daar hier op 3 Mei 1660 de vrede van Olivia werd gesloten, waarbij een einde kwam aan de oorlog tussen Zweden en Polen en waarbij Koning Jan Casimir van Polen afstand deed van zijn aanspraken op de Zweedse kroon, op Estland en op de leenheerlijkheid van Oostpruisen.

GRATITUD.

Ta imposibel pa mi larga pasa, sin acudi mi especialmente na e imprenta aki, pa mi ofrece publicamente mi mas sincero gradicimento na nos Honorabel Senjor Gobernador Wagemaker, kende por bisa a recoge mi pa su bon obra di humanidad, manda mi Hospital durante 6 luna largo, i na e galante Dr. Harmsen, kende despues di Dios a debolbe mi mi salud atrobe pa su saber medicinal i coe su bon percuracion na mi, i na Zusternan di Hospital San Pedro mi eterno gratitud pa nan cuido fraternal na mi.

Mi ta spera koe for di cielo lo drama bendicion na abundancia riba toer e mencionadonan aki i koe bon Dios lo doena nan hopi anja di bida i conserva nan salud, pa semper nan juda humanidad doliente.

PEDRITO ODUBER.
Aruba, Santa Cruz.

AUBADE.

Denk aan de AUBADE op Maandag a.s.

Om half acht verzamelen op alle scholen.

Er is meer te leren van de eenvoudigen des harten, dan van de groten geleerden zonder hart.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

Als kabinetsformateur werd benoemd oud Min. Jhr. de Geer, Christ. Hist., die zal trachten een kabinet samen te stellen op zo breed mogelijke basis.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de Beurs & Nieuwsb.

Met ingang van de 1ste September is aan den directeur van het loodswezen te Vlissingen, den zeekapitein R. H. Arntzenius eervol uit zijn post ontheven, onder toekenning van de titel Schout bij Nacht. In de vacature is benoemd zeekapitein A. F. van de la Sande la Costa.

De tweede vlucht van de K.L.M. naar Zuid Afrika zal de 27ste October te Schiphol beginnen. De reisduur zal vier dagen zijn. De 29ste November zal de terugtocht naar Schiphol worden aanvaard. **Vermoedelijk zal weer gebruik worden gemaakt van een D.C.-3 de Reiger. Waarschijnlijk zal de heer Black commandant zijn, 2de bestuurder Brinkhuis. Het toestel biedt accomodatie voor elf passagiers, waarvan reeds vier passage hebben geboekt.**

De Vereniging Oost en West richtte een verzoek tot het Alg. Nederlands Verbond, om een **bijeenkomst** te beleggen van koloniale verenigingen, om tot samenwerking te **komen dat het** Nederlandse volk doordrongen **wordt** van de plicht het **uiterste te doen voor** het behoud van het **grondgebied** in drie werelddelen.

De begroting **van de gemeente** Amsterdam toont voor het jaar 1940 een tekort aan van vijf **millioen gulden**.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD PROGRAMMA VOOR DE WILHELMINA BEKER EN TER VIERING HEUGLIJKE GEBEURTENIS IN ONS KONINKLIJK HUIS.

Mundo Nobo

6 Aug. 1939:	Landenwedstrijd	Curaçao — Holland (P. Tuin)		
	Landenwedstrijd	Engeland — Portugal (H. Rog)		*
8 Aug. 1939:	Landenwedstrijd	Suriname — Portugal (G. Visser)		
13 Aug. 1939:	Oefenwedstrijden	Punda — Otrabanda (Oehlers)		
	Knockoutwedstrijd voor de B-klassen	Jong Curaçao — Arsenal (B. L. Dijk)	(a)	*
20 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	Jong Holland 1 — Transvaal 1 (P. Tuin)	(E)	
	Knockoutwedstrijd voor de B-klassen	D.C.C. — Willemstad (L. Casper)	(c)	*
27 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	Winnnaar E. — Winnaar F. (Oehlers)	(H)	
	Knockoutwedstrijd voor de B-klassen	Winnaar b — Winnaar c (H. Rog)	(e)	*
31 Aug. 1939:	Finale Wilh. beker	Winnaar H — Winnaar I (P. Tuin)		

?? ?? ?? ?? Finale Landenwedstrijden om 4.30 p.m.
?? ?? ?? ?? Finale K. w.v.d. B-klassen om 3.00 p.m.
Winnaar d — Winnaar e

Rio Canario

	Knockoutwedstrijd voor de B-klassen	Sparta — Volcania (H. Rog)	(b)	*
20 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	S.U.B.T. 1 — Asiento 1 (Oehlers)	(G)	
	Wilhelmina beker	Hollandia 1 — Atletico 1 (A. Jesurun)	(F)	
27 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	Winnaar G. — Winnaar D. (G. Visser)	(I)	

Scherpenheuvel

20 Aug. 1939:	Wilhelmina beker	Hercules 1 — Feyenoord 1 (G. Visser)	(D)	
	Knockoutwedstrijd voor de B-klassen	Atantico — Winnaar a	(d)	*

Bij gelijke stand van de knockoutwedstrijden volgt het nemen van drie penalties. Is de stand nog gelijk, dan beslist het lot.

De met % aangegeven wedstrijden beginnen om 9 uur v.m.
De met * aangegeven wedstrijden beginnen om 2.30 uur n.m. precies.
De andere wedstrijden beginnen om 4 uur n.m. precies.
DUUR VAN ALLE WEDSTRIJDEN 2 × 40 minuten.

Opstelling der elftallen voor de landen-wedstrijden; voorzover het spelers van Uwe Vereniging betreft, verzoeken wij U beleefd voor aanzegging zorg te willen dragen.

DE COMMISSIES BEHOUDEN HET RECHT DE SAMENSTELLINGEN TE WIJZIGEN.

CURAÇAO.—

Grovell (SUBT)
[illegible] (Feyen.) — [illegible] (Scherp.)
[illegible] (Volh.) — Sentiago (J. H.) — H. Leers (J.H.)
Pietersz (SUBT) — Panneflek (RCC) — Pardo (J. H. — Hernandez (Fey.) — Bernabela (Fey.)

Reserves: Senior (J.H.), A. Atalida (Herc.), F. Jansen (Fey.), Gerancisca, (Fey.), C. Williams (Jong Curaçao).

HOLLAND.—

van Rij (Hol.)
Verschoor (Hol.) — Vogel (Hol.)
van Buuren (Holl) — de Wolf (Asiento) — Goedhard (Holl)
Kroon (Asiento) — Voets (Holl) — Weyers (Hol.) — Oostlander (Asiento) — Clemens (W'stad)

Reserves: Aegenent (W'stad), van Bennekom (W'stad), Lambij (Asiento), Lablans (W'stad).

Witte shirt, zwarte broek

SURINAME.—

v.d. Geld
A. de Koop — Ooft
Monkou — M. Nahar — Mau-Asam
Stomp — H. Nahar — A. Lo-Ning-Hing — H. Lo-Ning-Hing — Naaldijk

Reserves: Drielingen, L. Willems, Sordam, D. Jones, Lieuw Sioe, Vianen.

THE ENGLISH FOOTBALL TEAM

W. H. Hoogenbergen
E. F. Coward — J. Pendray
G. H. Tulloch — J. Garrett — A. G. Jacob
E. Fosbrook — J. S. Hick — W. G. Lock — F. Baguley — G. H. Wakeling

Reserves: J. Hewitt, T. Elvers, V. S. Redman.
Colours: Yellow shirts, blue shorts.

In verband met het bedanken van de heren E. Esser en M. Nahar als lid van de Surinaamse Commissie, zijn door het C.V.B. bestuur benoemd de henoemd de heren A. de Koop en H. Nahar.

SCHOOLWEDSTRIJDEN TER VIERING HEUGELIJKE GEBEURTENIS IN ONS KONINKLIJK HUIS.

Algemeen Programma

MUNDO — NOBO.

Zaterdag 3 Augustus.
II 4 — 4.45 u. n.m. Onderklassen St. Thomascoll. — Hendrikschool
d. 5 — 5.45 u. n.m. L.S. W. b. — Winnaar c.
Zaterdag 12 Augustus.
4 — 4.45 u. n.m. Kopklassen St. Thomascoll. — Schroedersch.
Woensag 9 Augustus.
4 — 4.45 u. n.m. Kopklassen St. Thomascoll. — Hendrikschool
I 5 — 5.45 u. n.m. Onderklassen Schroedersch. — Albertuscoll.

FINALES: MUNDO — NOBO.

Vrijdag ??????
3 — 3.35 u. n.m. Ambachtscholen..
3.40 — 4.15 u. n.m. Onderkl. M.U.L.O Winnaar I — Winnaar II.
4.20 — 4.55 u. n.m. L.S. Winnaar a — Winnaar d
5.00 — 5.35 u. n.m. Kopklassen M.U.L.O.

ALGEMENE BEPALINGEN:

Behalve de bepalingen die reeds zijn aangegeven bij het eigen wedstrijdstrijd-program, gelden nog de volgende:

De elftallen die op een zekere datum moeten spelen, kunnen gedurende die week tot uiterlijk kwart over vier op MUNDO NOBO oefenen.

Beslissingen van de scheidsrechter gedurende de wedstrijden zijn absoluut bindend; beslissingen van organisatorische aard kunnen allen genomen worden door en door het Sub-Comité aangewezen persoon; diens beslissingen zijn bindend.

Bij de wedstrijden zal er steeds koud drinkwater aanwezig zijn.

In verband met de beperkte tijd zal het elftal dat om welke reden dan ook niet aanwezig is of opkomt met minder dan 8 spelers, de wedstrijd met 2—0 verliezen.

Heren Scheidsrechters worden verzocht tijdig de competitieleider te berichten, ingeval zij verhinderd zijn. Adres competitieleider: E. Palm, Langestraat 78.

HET BESTUUR.

KONIJNENJACHT MET VLIEGTUIGEN.

Op het onlangs te Nimes gehouden Franse jachtcongres is gewezen op de wenselijkheid, dat de tweede paragraaf van de wet van 3 Mei 1841 betreffende de jacht op konijnen zal worden gewijzigd in overeenstemming met de geest des tijds. Deze paragraaf, die bepalingen inhoudt omtrent de wijzen, volgens welke de jacht op konijnen mag worden uitgeoefend, zou volgens het congres aldus moeten worden gewijzigd: „Alle andere jachtmiddelen met inbegrip van vliegtuig en automobiel als hulpmiddel voor een drijfjacht, zijn verboden".

Deze uitspraak van het Franse jachtcongres is wel typerend voor onze eeuw van techniek. Er blijkt uit, dat de fanatieke vrienden der techniek in Frankrijk zich zelfs bij drijfjachten op konijnen van de wonderwerken van het menselijk vernuft als auto's en vliegtuigen, bedienen. Deze „gemechaniseerde" wijze van jagen is nu door de Franse Nimrods als onwaardig voor het edele jachtbedrijf afgekeurd. Want — zo zegt men — wie, gezeten in auto of vliegtuig, een konijntje neerlegt, is geen echte jager meer!

IN DE TREIN.

Heer. — Ja, mevrouw, rechtschapen mens zijn is het voornaamste!

Dame. — Dat is zeker al veel!

H. — En ik beweer, dat men rechtschapen kan zijn zonder veel godsdienstigheid!

D. — Wl ja, mijnheer, ook ik ben er meer dan één, die zonder godsdienst behoorlijk leeft.

H. — Ik zie, mevrouw, dat gij op de hoogte zijt van onze moderne tijd!

D. — Ik kan er zefs een buitengewoon voorbeeld van aanhalen.

H. — Doet u dat, mevrouw, want ik ben dagbladschrijver en zou gaarne dat feit meedelen aan de lezers.

D. — Laatst was ik bij heel welgestelde mensen; waar was een oude dienaar, die nooit een voet in de kerk zette, nooit bad en nooit met den priester in aanraking kwam, en die nochtans een onberispelijk leven leidde!

H. — Had ik het u niet gezegd Was het geen vrijdenker?

D. — En een overtuigde! — Hij werd ziek tot grote droefheid van zijn meester, welke hem om zijn getrouwheid altijd hoog gewaardeerd had!

H. — En ze gingen zeker naar den pastoor der parohie om de laatste sacramenten?

D. — Neen mijnheer, hij had geleefd zonder godsdienst, het was ook beter dat hij dood ging, zoals hij geleefd had. — Na enige dagen ziekte stierf hij heel zacht. En er werd besloten hem een prachtige burgerlijke begrafenis te geven.

Zonder kruis, zonder priester en zonder zangen werd hij naar zijn laatste rustpaatst gedragen. Bij het graf hield zijn meester een roerende redevoering.

H. — En hebt ge ze onthouden?

D. — Woord voor woord zei de meester: „Arme Fox, ... hij was een beetje lastig op zijn oude dag, maar trouwer hond zal men nergens meer vinden!"

(De Bazuin).

Ouders, vergeet niet, dat de eigenlijke opvoeding in de eerste vier jaren tot stand komt, Het kind moet in deze jaren in de allereerste plaats leren, dat zijn eigenzinnigheid niet de hoogste wet is. Het heeft in de eerst maanden al heel spoedig begrepen, dat zijn geschreeuw de bel is waarop de volwassenen naar hem toekomen. De moeder, die zich door het geschreeuw van haar kind laat bewegen van vaste voorschriften en gewoonten af te wijken, heeft haar spel reeds verloren. Geef het kind, zelfs niet in het geringste, tegen uw wil in zijn zin.

DE MACHT VAN DE CHRISTELIJKE CHARITAS.

In Amoy, in de provincie Foekien, heeft de Chinese schrijver Tsjeng Tsoe Ju, die een aantal boeken had geschreven, welke vijandig stonden tegenover het Christendom, zich tot het Katholicisme bekeerd. Hij had achttien maanden als slachtoffer van de oorlog in het vluchtelingenkamp van Amoy doorgebracht en de offervaardigheid van de missionarissen en hun belangeloos verleende hulp hebben het wonder van zijn bekering bewerkt, hetgeen op de Chinese bevolking een diepe indruk heeft gemaakt.